

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Uz Božju pomoć u dobru i zlu

Najteže je – ući u islandsku dušu

Bolne i otvorene rane
iz bliske i dalje prošlosti

Apostolat molitve

Molimo da volonterske organizacije i one koje promiču humani napredak pronađu osobe koje se žele založiti za opće dobro i koje traže uvijek nove puteve suradnje na međunarodnoj razini.

Sadržaj

Uvodnik	Vrijeme iščekivanja	3
U središtu	Strpljivost u patnji	4
Iz života naših misionara	Uz Božju pomoć u dobru i zlu	6
	Najteže je – ući u islamsku dušu	8
	Bolne i otvorene rane iz bliske i dalje prošlosti	10
Intervju	Razgovor s Nevenom Zubčić, mladom ženom s invaliditetom	12
Apostolat molitve	Apostolat molitve za prosinac	14
Aktualnosti	Misijska nedjelja u Odžaku	15
	Dan kruha u Tuzli	15
	Posjet Misijskoj središnjici	16
	Misijska nedjelja u Labinu	16
	Znate li što je Djelo sv. djetinjstva?	17
	Veseli kilometri – najzabavniji suputnik	18
Život jednog misionara	Molitva misionara	19
Misijski velikani	Blaženi Ramon Llull	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavna urednica: s. Ivana Margarin, FDC; **Zamjenik glavne urednice:** mons. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 Kn (11,95 EUR); Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: MMV-94 d.o.o.; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Vrijeme iščekivanja

s. Ivana Margarin

Vrijeme došašća, u kojem se nalazimo, vrijeme je iščekivanja, čežnje, koja je svakim danom sve veća i veća, upravo kakva je i bila kod Izabranog naroda u vrijeme dok su molili i čekali Mesiju. To osjećamo i slušajući misna čitanja, koja nas u ovo vrijeme pozivaju na budnost, na pripravljanje puta Gospodinu te na poseban način na pripravljanje vlastitog srca za susret s njime. Kako došašće odmiče, tako radost za susretom s Iščekivanim raste, da bi dosegla svoj vrhunac u božićnoj noći, kad ćemo čuti jednu od najljepših rečenica u povijesti spasenja: „Javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin.“ (Lk, 2, 10 – 12)

Doista, rođenje Isusa Krista događaj je spasenja, radost za sve narode, za cijeli svijet! Iskustvo da nas Bog toliko ljubi da je došao u liku malenog djeteta da bi nam se potpuno približio, da bi osjetio odbačenost, hladnoću, siromaštvo, glad, ne može nas ostaviti ravnodušnima, već nas mora poticati da tu vijest donesemo svakomu čovjeku, da bi svatko mogao osjetiti i spoznati da je ljubljeno dijete Božje.

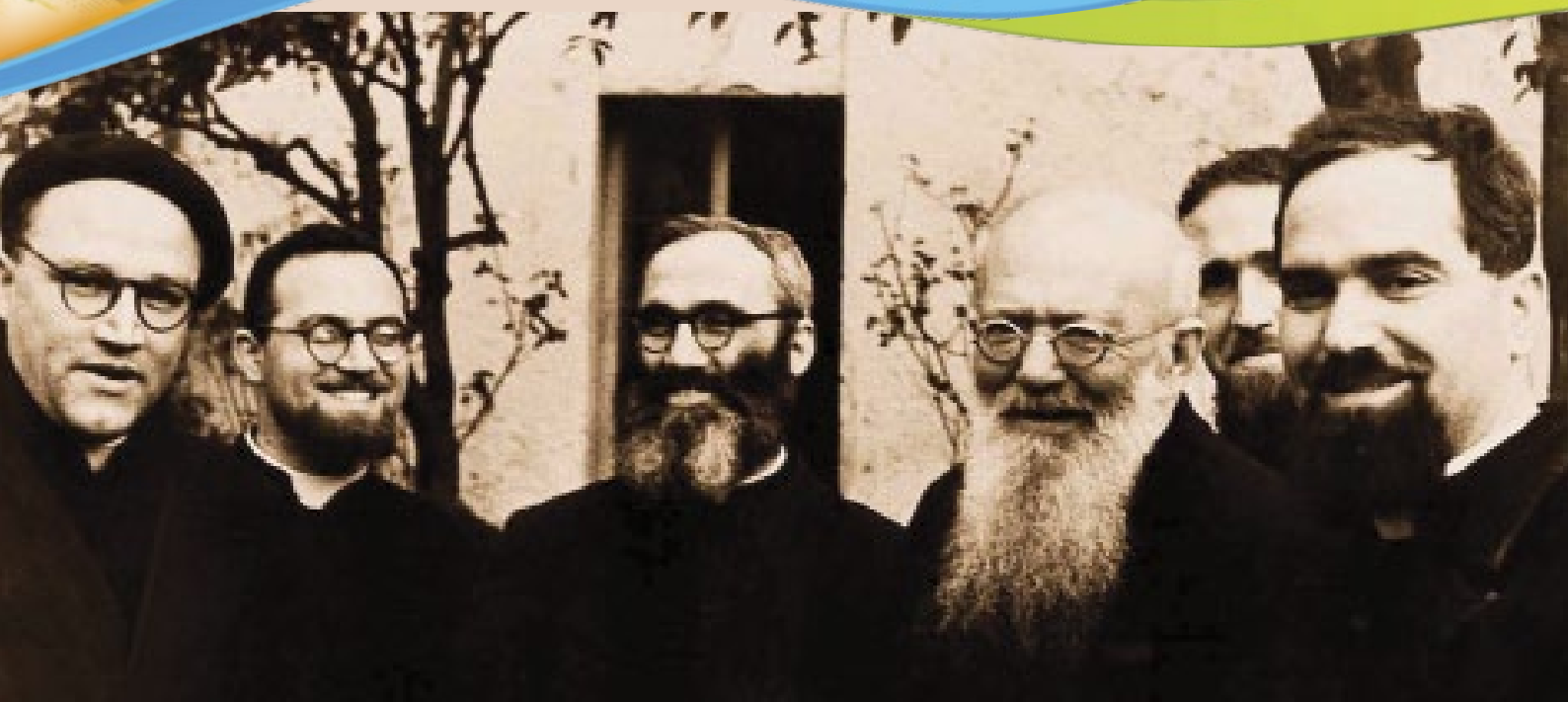
Dragi čitatelji *Radosne vijesti*, ovaj prosinački uvodnik pišem iz Ugande, gdje se nalazim u posjetu našim

misionarima i gdje se susrećem s misijskom realnošću. Gdje mogu osjetiti, vidjeti i opipati materijalno siromaštvo, a istovremeno glad i čežnju za Bogom, zbog koje je i sišao među nas ljude u obličju malenog djeteta. Ne zaboravimo da se stvarnost Božića dogodila upravo u takvu ambijentu: hladnu, mračnu, siromašnu i zabačenu. Ne dozvolimo da zbog blještavila svjećica i raznih ukrasa po našim gradovima zaslijepljeni prođemo pokraj koga u potrebi, da zbog uljuljanosti u toplinu vlastitog doma ne učinimo dobro onima koji nemaju ništa. Dobro koje učinimo, dobro je koje u nama započinje i potiče Bog, i to je najbolji način da posvjedočimo da se uistinu rodio, da se u našem životu rodio. Neka nas ovaj Božić potakne da pronosimo blagovijest, da budemo vjesnici radosti, da budemo misionari Božje ljubavi!

Svima vama dragi čitatelji, prijatelji misija, vama naše misionarke i misionari, koji diljem svijeta dajete sve svoje snage da se Isus svaki dan rađa u srcima onih koji ga još ne poznaju, svim suradnicima misija i dobročiniteljima, koji svojim molitvama i konkretnom pomoći čine mogućim pronositi radosnu vijest cijelim svijetom, želim blagoslovljeno vrijeme došašća i sretan Božić!

Strpljivost u patnji

Iz spisa blaženog oca Paola Manne

„Cijeli Isusov život bio je neprekidno poučavanje o siromaštvu i nenavezanosti na sve zemaljske stvari. On je to poučavao s 'propovjedaonice' svoje kolijevke, s 'propovjedaonice' [svoje skromnog života] u Nazaretu, a posebno s najviše od svih 'propovjedaonica' – one svojeg križa.“

(P. MANNA, *Il Vincolo*, 1 [rujan 1929.], br. 2, 11)

Nitko ne će znati koliko je o. Manna patio. Oduvijek je bio slab, a uništio je svoje zdravlje u Burmi i nikad se nije potpuno oporavio. Njegove preostale 44 godine službe do smrti u 80. godini bile su mučeništvo, koje je nazvao svojim križnim putem. Često je bio bolestan, ali nikada nikomu nije želio zadavati probleme. Gdje god je bio, nikada nije dopustio da mu se u sobu ugradi električno

zvono da bi, u slučaju potrebe, mogao zvoniti za pomoć. Nikada nikomu nije dopuštao da ostane budan noću da bi bdio uz njegovu postelju. Tijekom duge bolesti u Milanu često su ga nalazili kako se bori za zrak na podu, na koji je pao tijekom noći. Posljednjih godina njegova života brat Michael je dobio dužnost da se brine o njemu, jer je uz velike poteškoće ustajao. Iako mu se nije svidjelo biti teret dobru bratu, prihvatio je tu gestu kao čin poslušnosti rektoru. Inzistirao bi na tome da brat spava noću da bi bio svjež tijekom dana. Kada nije mogao spavati, neprestano bi molio. Da svoje svećenike ne bi izlagao velikim neugodnostima dok je bio bolestan u Bagnoliju, radije ih nije molio da mu svako jutro donose svetu pričest. Rekao je da mu je to najduži post u životu – cijeli mjesec bez svete pričesti! Trebao je biti težak pacijent kao kad je bio vrlo mlad, ali s godinama se promijenio. Prihvaćao je sve iz Božjih ruku bez prigovaranja ili čak obznanjivanja svoje boli. Liječnici su se čudili njegovoj strpljivosti i lakoći liječenja.

Radio je sve što su mu rekli. Nisu znali koliko ga je to stajalo.

Nakon njegove smrti proširio se glas o njegovoj svetosti. Ljudi su po njegovu zagovoru molili za čudesa i dobivali ih. Jedan od prvih bio je brat Michael, njegov bolničar, koji je noć prije operacije bio izliječen od teške bolesti desni i zuba, nakon što se molio ocu Manni. Uslijedili su i mnogi drugi slučajevi.

Čudo po zagovoru o. Manne priznato od papinske liječničke komisije

O. Aldo Vinci zaređen je 1954. i otišao je u Misiju Keng Tung 1954., gdje je radio sve dok ga burmanska socijalistička vlada nije protjerala 1966., zajedno s oko 250 drugih katoličkih misionara. Njegovo novo područje rada od 1968. bilo je u Americi i šest je godina radio u pokretu „Pro Sanctitate“.

Godine 1973. primljen je u bolnicu Fullerton, u Kaliforniji, zbog malignog tumora jetre, a njegov je slučaj proglašen beznadnim. Započeo je molitvu devetnice za svoje ozdravlje-

nje, ali ništa se nije dogodilo, pa je započeo drugu devetnicu 16. srpnja 1973., na blagdan Gospe od Karmela, koja je bila vrlo draga o. Manni. Nakon tri dana u komi činilo se da mu je došao kraj, ali su njegovi prijatelji i dalje molili. Odjednom je otvorio oči, tražio nešto za piće i jelo i samo ustao! Dr. Davis, protestant, koji ga je operirao, bio je zapanjen. Pregledao ga je i rekao da je tumor nestao, ali je svejedno rekao da ne će živjeti više od mjesec dana. Otac Vinci je rekao: „U tom slučaju, hoćete li mi dopustiti da odem kući u Italiju posljednji put posjetiti roditelje?“ Liječnik je odgovorio: „Idite, na vlastitu odgovornost.“ Kardinal Timothy Manning, iz Los Angelesa, njegov prijatelj,

ugledavši ga, uzviknuo je: „Mrtvac je uskrsnuo!“

Dana 6. kolovoza 1973. odletio je u Milano u pratnji biskupa Williama Giaquinte, iz Tivolija. Ostao je u kući za odmor misionara u Leccu dva tjedna, a zatim je otišao na hodočašće u Lourdes. Isteklo je vrijeme koje mu je dao dr. Davis. Otac Vinci je preklinjao našu Blaženu Majku u špilji: „Gospo moja, ti znaš koliko te je o. Manna volio. Molim te, dovrši moje izlječenje koje je on započeo!“ Po povratku u Lecco osjetio je da je postao novi čovjek. Tek mu se vratio, narasla mu je kosa, koju je izgubio zbog kemoterapije, glas mu se postao jak kao i prije i vratila mu se boja. Odluka nakon drugog pregleda dr. Domenica Colomba u Lec-

cu bila je: „Jetra je na svojem mjestu; zdrava je. Možete se vratiti u Ameriku i pobrinuti se da vas liječnik ponovno pregleda.“

Otac Vinci je svake godine odlazio na preglede i sve do 1985. bio je savršena zdravlja. Dana 18. studenoga zadobio je jake bolove u truhu. Tijekom operacije uklanjanja žučnog mjehura liječnici su primijetili da mu je jetra manja od normalne, ali prilično zdrava.

Dana 13. studenoga 1990., kad je papa Ivan Pavao II. otišao u Ducentu moliti na grobu o. Manne, o. Vinci mu je prišao i šapnuo: „Sveti Oče, ja sam svećenik koji je izlječen čudom o. Manne!“

Vratio se u Ameriku i umro točno mjesec kasnije, u dobi od 60 godina.

MOLITVA – RAZMATRANJE

Blaženi Paolo, pokazao si neugasivu želju da širiš radosnu vijest i pomogneš Crkvi diljem svijeta da razmišlja o našem misionarskom pozivu. Moli za nas da i mi imamo žara za misije, za prenošenje Božje riječi ljudima na našim misijskim poljima, osobito onima najpotrebitijima. To te molimo po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

ALBANIJA – Sestre karmelićanke

**Hvaljen Isus i Marija!
Svima velik i srdačan pozdrav, blagoslov i svako dobro iz Albanije!
Dragi čitatelji Radosne vijesti i dobročinitelji misija, hvala vam za svaku molitvu izrečenu za nas i za sve darove! Neka vam dragi Bog uzvрати svim blagoslovima i milostima!**

U proteklom razdoblju imale smo milost doživjeti đakonsko ređenje prvog Albanca karmelićanina. Radi se o fra Emiljanu Peci. On je kao mladić dolazio k nama na razgovor i molitvu i tako se polako u njemu kristaliziralo karmelićansko zvanje. U međuvremenu je završio višu medicinsku školu i ubrzo nakon završene škole započeo kandidaturu u karmelićanskom samostanu u Pisi, u Italiji. To je za sve bila velika radost i čuđenje. Iako je Emilijan bio uvijek uz crkvu, bilo je iznenađenje jer je on sin jedinac i iz obitelji u kojoj su oba roditelja, majka i otac, u vrijeme komunizma bili u ondašnjoj vojsci. To znači „super komunisti“. Nije mu bilo lako izboriti se za zvanje, ali je bio ustrajan te su roditelji popustili i prihvatili sinovljevo zvanje. Sad su sretni i polako se otvaraju vjeri i sakramentima.

Sve godine njegove redovničke i svećeničke formacije, koju je prošao u Italiji, pratile smo ga molitvama, a sigurno su i molitve svih vas pomogle da fra Emilijan uspješno prebrodi sve izazove i dođe do blagoslovljenog dana ređenja. Velika radost za nas je bila što je naš biskup odlučio da đakonsko ređenje bude u našoj

crkvi. Tako smo i sve mi mogle uživo sudjelovati u tome velikom događaju, što je za nas karmelićanke velika rijetkost ili čak i nemoguće. Svetoj misi je predsjedao naš biskup Simon Kulli, uz koncelebraciju braće svećenika. Slavlju je nazočilo i mnoštvo vjernika iz rodne župe fra Emiljana. Slavlje je bilo popraćeno mnogim suzama radosnicama njegove obitelji i nas. Preporučamo ga i dalje u vaše molitve do svećeničkog ređenja i na svećeničkom putu, da bude svet i gorljiv svećenik.

Velika radost za nas je bila i krštenje triju odraslih djevojaka iz muslimanskih obitelji. Sve tri su intelektualke i rade u Tirani. U potrazi za smislom života, hvala Bogu, nisu išle na Daleki istok, nego su došle do našeg samostana i tu kod nas su susrele Isusa. Želeći biti sve njegove, počele su pripreme za krštenje u svojim župama. I te pripreme bile su ovjenčane sv. misom u našoj crkvi, za vrijeme koje su sve tri primile sv. krštenje i ušle u Katoličku crkvu s novim imenima –

Uz Božju pomoć u dobru i zlu

Maria Tereza, Elisha i Ana. Na svetoj misi su bili prisutni članovi njihovih obitelji, od kojih nitko nije kršten. Hvala Bogu, nije bilo prevelika protivljenja. No nekoliko dana prije krštenja kao da se sam pakao digao da ih onemogući – imale su poteškoća na poslu, sa zdravljem, iznenadne radne zadatke. Ana je zadnje dane spavala vrlo malo samo da bi mogla sve završiti i doći na krštenje, jer je na poslu dobila iznenada neki zadatak, koji je trebala završiti u kratko vrijeme. Na kraju je dragi Bog maknuo sve prepreke i tako su sve tri bile krštene.

60. obljetnica zavjeta s. Gratias Ruff također je bila prigoda za slavlje i zahvalu Bogu. S. Gratias je inače ušla u samostan sestara franjevaka iz Dilligenta, u Njemačkoj. Završivši formaciju, 30 godina je radila u bolnici kao šef odjela za radiografiju u bolnici u Dilligentu. Kad je na vijestima čula za pad komunizma u Albaniji, u njezinu srcu se rodila želja da ostavi sve i dođe kao misionarka u Albaniju. To joj je bilo omogućeno te je 1995. godine stigla s još jednom sestrom u Albaniju, u mali gradić na sjeveru, Fushe Arrez. Odmah se dala na posao, radosno navješćujući evanđelje, a kasnije je počela s izgradnjom crkve, prostorija za katehizaciju, male ambulante i dječjeg vrtića. Stanovnici tog kraja živjeli su u skrajnjem siromaštvu, duhovnome i materijalnome. Pomoću dobročinitelja iz Njemačke nabavljala je najsiromašnijim obiteljima hranu, lijekove, a svakoj je obitelji nabavila i

jedno prase, da bi ga othranili i imali bar nešto hrane. Tako je organizirala svaki mjesec šleper s brašnom i ostalim živežnim namirnicama i odjećom. Koliko truda to zahtijeva, zna onaj tko se time bavio. Uz svu organizaciju, uvijek dodatni poslovi s dokumentima, uvijek se nađe netko tko zakomplicira i tko bi se htio okoristiti prigodom. Uz puno ljudi zaista potrebitih i iskreno zahvalnih, uvijek se nađe netko tko želi sve pokvariti. No to nikada nije s. Gratias smelo i obeshrabilo.

Jedno vrijeme u tome planinskom dijelu Albanije bile su aktivne razne skupine maskiranih bandita. Osobito 1997. godine. Nikad se nije znalo gdje ih možeš sresti. Cilj njihovih napada je bila krađa. I tako su jednom upali u već sagrađen samostan, i to na takav način da ih sestre nisu čule. Bili su maskirani, naoružani kalašnjikovima. Prvu sestru koju su našli vezali su za krevet, stavili joj povez oko očiju i tražili novac. Sestra im je pokazala mjesto gdje stoji novac, a budući da provalnici nisu bili zadovoljni količinom novca, vezanu

su sestru udarili kundakom po glavi i na svu sreću pobjegli. Sestra je zadobila dosta tešku ozljedu glave, s puno krvarenja. Kako su provalnici pobjegli, mogle su se približiti ostale dvije sestre, dati joj prvu pomoć te je helikopterom odvedena u skadarsku bolnicu. Ni to nije obeshrabilo s. Gratias i sestre i one su dalje nastavile djelo evangelizacije i služenja siromašnima. S. Gratias je napunila 81 godinu, ali je još uvijek vitalna i prisutna u svim aktivnostima misije, u nabavi hrane, u dječjem vrtiću, a posebno draga služba koju vrši joj je vođenje crkvenih zborova (dječjih i odraslih), o kojima se brine s majčinskom ljubavlju i s mladenačkim entuzijazmom. Zahvaljujemo Bogu za njezin život i za sve ono što je učinio po njoj među svojom najmanjom i najsiromašnijom braćom i sestrama, kao i za sve misionare po cijelom svijetu. A također i za sve vas koji nas molitvom, žrtvom i velikodušnošću podupirete i surađujete u širenju radosne vijesti Božjeg kraljevstva.

Želimo vam svako dobro i Božji mir i snagu!

ISLAND
– s. Celestina Gavrić

Poštovani i dragi prijatelji misija!

Moram početi s priznanjem da sam se ogriješila o vas sve. Kao da se više ne snalazim što, kako i kada napisati. Stvarno mi je teško odlučiti što izabrati i opisati za vas koji nas nosite na svojim rukama, u svojem srcu, po svojim žrtvama, velikima i malima, kao i po svojim materijalnim sredstvima. Meni je sve važno, najradije bih sve dijelila sa svima vama, a onda to ne uspijem, pa idem dalje i obvezujem se na sve što mi se ispriječi na putu.

A još sam se u nečemu velikome ogriješila: u lipnju i srpnju bila sam na odmoru u domaji, vratila se kući na Island, a nisam se javljala sve dosada. Oprostite mi i zaboravite! Naš crkveni i misijski život na Islandu prošle je školske i vjerna-

Najteže je – ući u islandsku dušu

učne godine tekao dosta normalno. Kažem „dosta“, jer premda više nije bilo Covida, osjetili smo njegove posljedice. Naime, njegovo je vrijeme utjecalo da se smanjilo sudjelovanje vjernika u zajedničkom župnom životu i raslo je veoma polako. Vjeronauk je tekao posve redovitim programom, kako na susretanjima uživo u sjedištu župe u Akureyri i filijali u Dalvíku, tako i „na daljinu“. Ti su svi „moji“ i bilo ih je sedam skupina. Ove godine smo ih uspjeli organizirati u 5. Jer je malo djece po dobnim skupinama, tako da smo spojili dob od devet i 10 godina te 11 i 12. Ostali su djeca od sedam i osam godina te krizmanici.

Krizmu smo imali, već tradicionalno za našu župu, na svetkovinu Uzašašća Gospodnjega. Krizmanika je bilo 12, ali jer je naša župna crkva veoma mala, organizirali smo ih u dvije skupine, prijedodne i po-

slijepodne istog dana. Zanimljivo je za krizmu ove godine i to što smo imali dva odrasla muškarca. Jedan je „zakašnjeli“ Poljak, s kojim sam se ja morala snalaziti na poljskome. Drugi je Islandanin, koji je u isto vrijeme bio primljen u puno zajedništvo Katoličke crkve, a pripremao ga je naš župnik. On se prošle godine oženio Poljakinjom i već je tada znao da želi biti katolik. Župnik im je savjetovao da se vjenčaju kao miješani brak, da bi on imao dovoljno vremena da se smireno spremi na primitak u Crkvu, i tako je nastavio s poukama i dolaskom na sv. misu. I dalje je vjeran i molimo za njega i za njihovu mladu obitelj. Često dođe sam na sv. misu jer je njezin posao takav da nekada mora raditi i nedjeljom.

Prvopričesnika je bilo nešto više, pa smo imali dvije skupine u Akureyri, u subotu i nedjelju poslije Uzašašća, i u još dva mjesta po troje dje-

ce, jer su predaleko od sjedišta župe, a nije bilo ni jedno dijete samo, tako da su se roditelji dogovorili sa župnikom da to bude u njihovim mjestima.

Već sam pisala, premda davno, da na Islandu, ipak, „ima siromaha“, pa bih ovog puta malo više rekla o našem duhovnom siromaštvu, kada nemamo u blizini svoje crkve ni svojeg svećenika. A znamo vrlo dobro da nam o prisutnosti svećenika u našim životima ovisi, pa rekla bih, sve u odnosu na naše življenje vjere. Vjerujem da će se tko odmah sjetiti i primijetiti da su, npr., u Japanu, sačuvali vjeru stoljećima, a bili su bez svećenika. Ja bih na to rekla da je to bila izvanredna a ne redovita situacija, za koju se sam Bog brinuo, a važna je bila svakako i otvorenost ljudskih srdaca.

Ragna je Islandanka, katolikinja koju sam upoznala na svojim misijskim putovanjima u sjeverozapadni dio Islanda u svojim prvih devet godina na Islandu, u Patreksfjörðuru. Umjetnička duša, ljubiteljica knjige, rado je dijelila svoje katoličko iskustvo. Ona nije iz katoličke obitelji, nego je sama ušla u katoličko zajedništvo kao odrasla. Govori da kad se spremala, tj. primala pouke za primitak u Crkvu, nije bila spremna za Veliku subotu te godine u kojoj se spremala s ostalima, pa je ostala sama za sljedeću prigodu. Nikada nije rekla koje je to godine bilo niti sam se ja sjetila da to pitam. Također svjedoči da otkad je katolikinja, nikada nije sama. Gospa, anđeli i sveci stalno su s njome.

Kad sam se vratila s ljetnog odmora koncem srpnja, dobila sam pismo od Ragne. Sad je ona već starica, pa je nekada nazovem, ali nisam nikada „pretjerivala“, jer sam znala da sada živi u drugom mjestu, puno bliže većim centrima, gdje joj živi i jedna kći. A sada ona meni piše. Bila je to, zapravo, kartica, a ne pismo. Zнала sam da je ona sada u domu, ali to je ovdje normalno kada osoba postane ovisna o njezi drugih oko sebe, pa me to nije baš zabrinjavalo. Samo što se nisam snašla gdje je taj dom, pa sam zamolila sestre iz drugog reda, koje onuda prolaze, da ju posjete.

No nikada nisam dobila nekih konkretnih vijesti. Onda mi je vlč. Patrick protumačio gdje je dom, pa sam se onda drukčije postavljala.

Dobila sam, dakle, to pismo i odmah ju nazvala. Rekla mi je da je u domu, time je zadovoljna, ali je daleko od svih svojih. A muž joj je umro, onako odjednom, jednog se jutro, još u prosincu prošle godine, nije probudio. Ako se prisjetim kako je izgledala prije godinu, onda mi je jasno da je Ragna sad puno slabija. Pitam hoće li da ju posjetim. Sva sretna kaže: „Da! Molim vas!“ „A hoćete li da vas svećenik posjeti?“, pitam ju. „Pa svakako, kako ne bih htjela!“ odgovara.

Nazovem vlč. Patricka. On je sada u Reykjavíku i generalni je vikar. On kaže da je spreman ići k Ragni i da bismo se mogli dogovoriti pa se negdje na putu naći i ići k njoj zajedno. Osim ako ona nešto drugo želi. I razmišljam: „Gospa moja, Akureyri – Reykhólar 350 km, Reykjavík – Reykhólar 240 km!“ Onda se zastidim – zar se tako razmišlja kad se radi o besmrtnoj duši?! Nazovem Ragnu. Ona želi da dođemo odvojeno, jasno, tako će dobiti dva posjeta!

Moja poglavarica kaže da je to dug put, trebat će prenočiti. U onom kraju nemamo ni jedne poznate obitelji i nemamo gdje prenočiti. Onda smo našle pomoć za vožnju i tako se to odvijalo sve u jednom danu. Imali smo sreću da je vrijeme bilo baš lijepo, pa smo se nauživali islandskih pejzaža, umjesto da se patimo po slaboj vidljivosti naših cesta ili da se sklizemo u blatu na dionicama koje nisu asfaltirane. Ragna je bila presretna i veoma zahvalna. Bila je posebno zahvalna i mladomu Poljaku koji je pomagao u vožnji. Odmah je rekla da su u domu tri njegovateljice Poljakinje i htjela je da ih upoznamo, ali baš tog dana ni jedna od njih nije bila na poslu. Za taj posjet sam ja napravila kolač s rabarbarom, a rabarbara je veoma cijenjena na Islandu, pa smo svi zajedno uživali uz čaj u Ragninoj sobi. Vlč. Patrick me zamolio da podsjetim Ragnu o sakramentima ispovijedi, pričesti i bolesničkog pomazanja. O tome smo, naravno, razgovarale, i ponijela sam joj listić za pomoć u ispovijedi, koji je odmah počela pregledavati.

Evo, dragi prijatelji, kad mi prigovaraju zbog trošenja benzina, ja samo kažem: „Dok ima benzina, trošit ćemo ga za služenje besmrtnim dušama, a kad ga ne bude, svi će znati da ga nema.“

I nešto što mi teško pada i htjela bih da pomognete moliti na tu nakanu, jest da islandski katolici nisu misionari u svojim vlastitim obiteljima. Prečesto je samo jedan član obitelji katolik, desecima godina, i to je postalo normalno i jednima i drugima.

Ali tu imamo i mi, misionari na Islandu svoj udio: mi se ne inkulturiramo ovdje. Mi dolazimo i odlazimo. Dok smo ovdje, živimo duhom zemalja iz kojih dolazimo. A nemamo ni knjiga na islandskome, odnosno što imamo, veoma je malo i bijedno.

I da se razumijemo, u mentalitetu koji je stvoren individualističkim duhom ovog vremena, usvajanjem svih mogućih ideologija, pogotovo „rodnih“, psihologiziranjem ljudskog bića – premda moramo priznati da je depresija veliko zlo, a ovdje ju prouzrokuje također klima – posebno u nordijskim zemljama, nije lako naći načina da pristupiš komu onako baš osobno. Kao što sam proživjela, i mislim da sam o tome pisala, kad nam je prije tri godine umro župljanin u 80 km udaljenu Husavíku, a ja sam zaplakala: „20 godina na Islandu, a nisam uspjela ući u islandsku dušu!“ Župnik mi je nato odgovorio: „I nećeš tako lako!“

KAMERUN
– vlč. Karlo Prpić

Jedna starodrevna azijska poslovice tvrdi: „Brojne su radosti moguće u svakodnevici, ali ih jedna nadmašuje sve, a to je ljubav prema uzgoju i održavanju ruža. Tko želi biti sretan cijeli život, a ne samo povremeno, neka to nikako ne zaboravi.“ Možda su starodrevni Kinezi imali pravo, ali mi znamo da između ljepote latica i miomirisu ruže često izranja i prijete trnje.

Kamerun, u prijevodu zaljev (rakova), oduvijek se u svojoj regiji gotovo sa zavišću smatrao i gledao kao prava uvala mira i poželjna suživota brojnih mu i raznolikih plemena i tradicija, pa čak i vjerovanja. I izvan granica afričkog kontinenta držali su ga poštovanja vrijednim društvom, ispred svojeg vremena, a pogotovo onoga svojih susjednih naroda.

No mijene i promjene nagore, žalost, nisu ovih posljednjih desetak godina poštedjele ni tu oazu mira i spokoja. Neki su domaći glasovi još na početku stoljeća upozoravali da se tmurni oblaci pomalo prikupljaju na obzorju i da bi uskoro mogli potamniti nacionalnu predodžbu u očima vanjskog svijeta. Crkveni poglavari i dostojanstvenici u tome su prednjačili i izričito u svojim pastoralnim poslanicama pozivali na oprez i pojačanu molitvu za jedinstvo nacije i zbijanje redova, kao brana mogućim uskogrudnim političkim i drugim zahtjevima i presizanjima. „Boko Haram“ prevodi se s domaćeg jezika kao

Bolne i otvorene rane iz bliske i dalje prošlosti

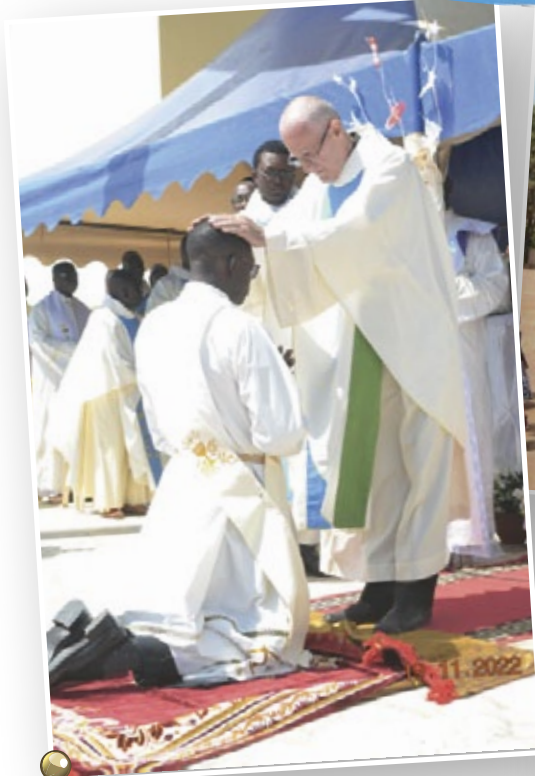
ništa strano, tj. zapadno i kršćansko, drugim riječima. A to je otpočetak i osnutka toga izričito brutalna masovnog pokreta značilo otpustiti sve kočnice u sumanutu pokušaju etničkoga i vjerskog čišćenja svega što nije u uskoj vezi s tradicionalnim šerijatskim islamom. Iz susjedne Nigerije, najmnogoljudnije afričke zemlje, revolt i razaranja brzo su se prenijeli na ovdašnje prostore. Jedna naša biskupija, Maroua, tih je tragičnih mjeseci izgubila gotovo trećinu svojih župa u vatri i pepelu, a raseljeno stanovništvo još ni danas se ne vraća na pradavna ognjišta. Cijele su obitelji iskorijenjene dok domaće snage reda i mira nisu uspjele uspostaviti barem kakav-takav privremeni mir i stabilnost. Nisu bili poštedeni ni neki svećenici, kao ni domaći katehisti, njihovi prvi i najvjerniji suradnici. Krajnji sjever Kameruna i pogranično područje, inače najsiromašniji predio države, polupustinjske klime i okoliša, još strepi od povremenih naglih nasilnih upada s druge strane planine kojom prolazi državna granica.

Nevolje ponekad dolaze na kolima, a odlaze po koncu, rekli bi naši stari. Nije trebalo dugo čekati da se otvori i jedna nova fronta i pozorni-

ca nesmiljena sukoba, na sasvim drugoj strani, taj put unutar domaćih granica, na jugozapadu zemlje. I opet je dobrim dijelom na udaru kršćanska zajednica sa svojim pastirima. Progonstvo Crkve u nekim svojim udovima trajna je značajka mističnog tijela Kristova u narodima. To vrlo dobro znamo iz cjelokupne povijesti. I dok nam se ne pojavi u vlastitom dvorištu, uvijek se nadamo da je to samo slučaj koji se možda događa drugima i uglavnom daleko. Kamerun je službeno dvojezična zemlja. Nekih 80 % populacije službeno govori francuski, a ostatak ima svoje škole i urede na engleskome. Predsjednička je dužnost osigurana predstavniku jezične većine, dok je mandat premijera ostavljen manjinskomu kandidatu. To su ostaci svojedobnih kolonijalnih podjela ovog podneblja.

Odavno su neki službeni glasovi, u početku osamljeni, optuživali saveznu vladu za namjerno zapostavljanje manjinskih prava i obećane autonomije. To, zapravo, nije bilo potpuno točno. Nekolicina iz mlađih naraštaja odnedavno je to počela uzimati zdravo za gotovo. Pokušaj proglašenja neovisnosti nove tvorevine, tzv. Ambazonije, na tlu današnjeg Kameruna neslavno je propao prije nekoliko godina. Otada borci za Ambazoniju ne vide drugog izlaska iz krize sve većega među-

sobnoga nacionalnog nepovjerenja i neodobravanja nego preko nišana i oružane borbe do konačne „pobjede“. Oružani sukob između pobunjenika s jedne strane i vojske i policije s druge ne prestaje, uz povremeno zatišje i pregovore, koji dosada nisu polučili neke ozbiljnije rezultate.

Katolička crkva je od samih početaka nastojala posredovati. S vremenom su separatisti počeli optuživati domaće biskupe i svećenike upravo iz tih njihovih krajeva da su strani plaćenici ili poltroni, poslušni sluge „neprijateljskog“ režima u glavnom gradu. Vremena se mijenjaju i meridijani, ali su lažne optužbe i nasilni progoni vjernika i hijerarhije uglavnom isti: vuk dlaku mijenja... Uskoro počinje i krvavi progon na terenu. Crkve i kapele zapaljene su i srušene sa zemljom. Nekoliko katoličkih škola i medicinskih ustanova u potpunosti su opljačkane i onesposobljene za nastavak rada i aktivnosti. Određen broj učitelja i nastavnika pogubljeni su jer su odbili pristupiti pokretu ili zatvoriti svoje razrede i savjetovati učenicima da više ne dolaze na nastavu. Najmanje tri svećenika kukavički su ubijena na pragu župnih kuća odbijajući napustiti svoje vjernike. Zlostavljane su redovnice u novicijatima i samostanima. Broj ranjenih i protjeranih civilnih žrtava koje su ostale bez svega

stalno je u porastu. Česte su i otmice pojedinaca ili skupina u vidu otkupnine kojom pobunjena strana želi popuniti svoje oružane zalihe. Tako su prije dvije godine presreli na cesti i zadržali neko vrijeme i kardinala Christiana Tumija, cijenjena domaćeg premeta, koji je u dubokoj starosti a podrijetlom je iz iste pokrajine i anglosaksonskog odgoja. On je odvažan zagovaratelj mirna, nenasilna i uljudna rješenja nastale krize. Najnoviji slučaj je od prije nekoliko tjedana, kad su čak pet župnika, jednu redovnicu i jednog vjernika laika odveli iz raznih župa i držali danima kao taoce u prašumi. Taj puta je to završilo sretnim ishodom, ali samo zahvaljujući dosta brzom intervenciji vlade, kojoj se za pomoć obratio očajan biskup biskupije kojoj su spomenute osobe pripadale. Pretpostavlja se da je u pitanju bio međusobni dogovor sukobljenih strana o visini otkupnine.

Na tome nemirnom dijelu zemlje, zanimljivo, uspostavljene su

svojedobno čak četiri katoličke biskupije, s uglavnom domaćim klerom i šest afričkih biskupa. Upravo je Nadbiskupija Bamenda, prva i najstarija među njima, posebno pogođena nemirom i nasiljem. S ove, „naše“ strane oduvijek su ih općenito smatrali vjernički jačim, odlučnijim i „katoličkim“ dijelom narodnog tkiva. Stoga nije lako razumijeti zašto se sve to sada i ondje događa. Ali upravo zbog te prošlosti smatramo da ta već produžena „pomrčina sunca“ (čitaj: zdravog razuma) ne će potrajati nedogled. Još uvijek se svi nadamo skorom prekidu sukoba i patnji nevina puka te obnovi dobrosusjedskih odnosa. „Afrika u malome“, drugo ime za ovu zemlju, trebala bi smoci snage i vratiti svoj negdašnji uzoran primjer suživota, međusobna poštovanja i prihvaćanja. I ovih dana biskupska konferencija poziva sve vjernike i ljude dobre volje da se više založe za te ideale te molitvom i žrtvom potpomognu proces pomirenja i zacjeljivanja bolnih i otvorenih moralnih i ostalih rana iz bliske i dalje prošlosti.

Međunarodni dan osoba s invaliditetom obilježava se 3. prosinca. Proglašen je rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda 1992. godine, u prigodi obilježavanja Desetljeća osoba s invaliditetom (1983. – 1992.).

Obilježavanjem tog dana promiče se razumijevanje problema osoba s invaliditetom u široj javnosti. U cilju mobiliziranja potpore za dostojanstvo, prava i dobrobit osoba s invaliditetom nužno je osvješćivanje zajednice o prednostima integracije osoba s invaliditetom u sva područja javnog života – društvenoga, gospodarskoga, kulturnoga i političkoga.

Taj dan prigoda je da skrenemo pozornost na važnost uklanjanja prepreka za ravnopravan život osoba s invaliditetom. Međutim, ne samo arhitektonskih prepreka, već brojnih mentalnih prepreka i predrasuda koje smo stvorili u svojim glavama zbog neznanja i straha.

Predstavljamo Nevenu Zubčić, aktivnu mladu ženu s invaliditetom

? **Draga Nevena, predstavite se našim čitateljima. Koja je vaša priča?**

! Moje je ime Nevena Zubčić, imam 29 godina i rođena sam u Zadru. Zbog boljih mogućnosti osoba s invaliditetom živim i radim u Zagrebu. Završila sam studij edukacijske rehabilitacije na ERF-u. Trenutačno radim kod dvaju poslodavca na projektima koji se bave pružanjem različitih usluga osobama s invaliditetom s ciljem povećanja kvalitete njihova života.

Dok sam bila u dobi od jedne godine, dijagnosticiran mi je juvenilni reumatoidni artritis, zbog kojega se krećem pomoću invalidskih kolica. Usto sam i slabovidna, što mi nekada stvara veće izazove i poteškoće nego kolica.

? **Što biste rekli, je li naše društvo podržavajuće prema osobama s invaliditetom?**

! Ne volim generalizirati, situacija je svakako bolja nego prije, ali još uvijek ima prostora za poboljšanje. Često se događa da je situacija u teoriji bolja nego u praksi i da nas društvo podržava i da se promjene događaju tek nakon što s određenim problemom izađemo u javnost.

? **Koliko je invalidnost još uvijek tabu tema u obiteljima i društvu?**

! U određenoj će mjeri invalidnost uvijek biti tabu tema, pogotovo u manjim mjestima, jer je ondje i manje invalidnih osoba. Često se pod *invaliditetom* smatraju samo vidljivi nedostaci, tako da su nevidljivi invaliditeti, poput disleksije, oštećenja sluha, intelektualnih teškoća još i veće tabu teme. A tabu su pogotovo teme vezane za brak i osnivanje obitelji.

? **Na koji način povećati svijest o dobitku i svim pozitivnim aspektima uključivanja osoba s invaliditetom u sve aspekte života?**

! Smatram da se svijest može povećati prikazivanjem pozitivnih primjera na različitim događajima, ali i tako što će osobe s invaliditetom biti što vidljivije u zajednici (odlaziti u trgovine, kazališta, putovati javnim prijevozom...).

? **Kakav je sluh poslodavaca za osobe s invaliditetom?**

! S obzirom na to da se broj zaposlenih osoba s invaliditetom povećava, moglo bi se zaključiti da poslodavci imaju više sluha za naše zapošljavanje. Možda je to zbog po-

zitivnih prethodnih iskustava ili različitih povlastica koje dobiju kad nas zaposle (mogu dobiti dio naše plaće ako nismo 100 % radno učinkoviti, za naše potrebe mogu tražiti prilagodbu radnog mjesta, a time i popraviti uvjete za druge zaposlenike, dobiti nagrade ako zapošljavaju više takvih osoba...). Još uvijek postoje oni poslodavci koji smatraju da mi ne ćemo obaviti svoje poslove kako treba i u zadanu roku, da ćemo više izostajati s posla i da im je isplativije platiti penale nego nas zaposliti.

Frustrira me kada zbog povlastica neki poslodavci zapošljavaju i one osobe koje uopće nisu sposobne za rad. Za obje je strane to dobro, ali u takvim situacijama ispaštaju najviše ostali kolege, koji moraju raditi za tu osobu, čime se stvaraju negativni preduvjeti za ostale osobe s invaliditetom.

? **Kako stvoriti jednake mogućnosti za sve i je li to moguće?**

! Jednake mogućnosti za sve možda bi bile moguće jedino kad bi se cijeli svijet stvarao ispočetka. Situacija se može popraviti ako ćemo sve više toga temeljiti na principu univerzalnog dizajna (dostupno za sve sa što manjom potrebom za pril-

godbom), a ne da se rade preinake i naknadno prilagođava. Svi možemo po rampama, ali ne možemo svi po stepenicama (dječja kolica, ljudi koji koriste štake, hodalice, nose teški teret...).

? Što mislite koji su najveći izazovi i problemi današnjeg čovjeka i društva?

! Kao najveće probleme i izazove smatram užurbanost i razvoj tehnologije, koji su rezultirali time da ljudi imaju manje vremena jedni za druge te su odnosi postali površniji, veći se naglasak stavlja na materijalne, a ne na nematerijalne vrijednosti i teži se savršenosti.

? S kojim se problemom kao osoba s invaliditetom najčešće susrećete i što je potrebno hitno mijenjati?

! Najčešće se susrećem s konstantnim procjenama i dokazivanjima svojeg invaliditeta da bih ostvarila koje pravo te s apsurdima vezanima za javni prijevoz i smještaj, kao i percepcijom ljudi da automatski imam i intelektualne teškoće jer sam u kolicima.

Što se tiče javnog prijevoza, koji igra veliku ulogu za samostalnost, u nekim vozilima (tramvaji, autobusi) postoje rampe, ali vozači nisu osposobljeni za rukovanje istima ili su one zahrđale, ne postoji oprema za njihovo korištenje. Za putovanja izvan grada često se moramo najaviti i nekoliko dana ili tjedana ranije, što nam ne daje mogućnost putovanja „u zadnji tren“.

Često ljudi smatraju da je prilagođen smještaj onaj do koji nema stepenica, ali ne razmišljaju o širini vrata, pristupačnosti elementima, kadi, školjci... Još uvijek postoje i zgrade u kojima do dizala vodi nekoliko stepenica.

? Iznimno ste aktivni i bez obzira na sve poteškoće, ne dozvoljavate da vas bilo što onemogućući u ostvarivanju onoga što ste naumili. Odakle crpate svoju snagu? Što vas ispunjava i čini sretnom?

! Činjenica da sam u nekim aktivnostima svakodnevnog života samostalna i da se mogu financijski održavati čini me sretnom, ispunjava me i motivira da budem što bolja i što samostalnija.

Ne volim kad mi se ljudi dive i smatraju me heroinom kada čuju da sam završila faks, da radim, živim sama a imam invaliditet. Za mene je to normalan tijek u životu, jer i za njih je to normalno.

Žao mi je što društvo nije urednije i što nam ne pruža potrebnu podršku u onom obliku i opsegu koji je potreban svakoj pojedinoj osobi, da bi nas što više moglo postići svoje ciljeve (obrazovanje, posao, samostalnost...), jer trenutno su brojne osobe s invaliditetom primorane živjeti doma sa svojim roditeljima (koji su, najčešće, već stari i jedva se brinu i za sebe) ili u staračkim domovima, iako su mlade, i ne izlaziti nikamo, ne družiti se s vršnjacima...

? Jednom prigodom ovako ste izjavili: „Okolinu stalno treba podsjećati da smo ljudska bića s pravima i obvezama, sposobni za mnoga djela, samo tražimo prigodu i vrijeme da se dokažemo.“ Tko je krivac za činjenicu da kao društvo još uvijek nismo sazreli dovoljno da nam to bude jasno?

! Mislim da prošla vremena još uvijek imaju jak utjecaj na to kako nas društvo percipira u sadašnjosti. Prije su se češće koristili izrazi *invalidi* i *hendikepirani*, što bi značilo da nismo vrijedni, sposobni... Usto ni tehnologija nije bila dovoljno razvijena.

Generalizacija je često isto jedan od krivaca, jer ako su ljudi imali neki negativan primjer, prije će i druge poistovjetiti s njima nego što će im dati šansu da (po)kažu što mogu.

? Kako izgleda jedan dan Neneve Zubčić?

! Kao i drugima, moji se dani također razlikuju, ovisno o

obvezama i potrebama. Najdraže mi je kada ujutro imam fizikalnu terapiju, a poslije odem na bazen. Nakon toga idem na jedan pa na drugi posao, a za kraj dana šećem ili pijem kavu s prijateljima.

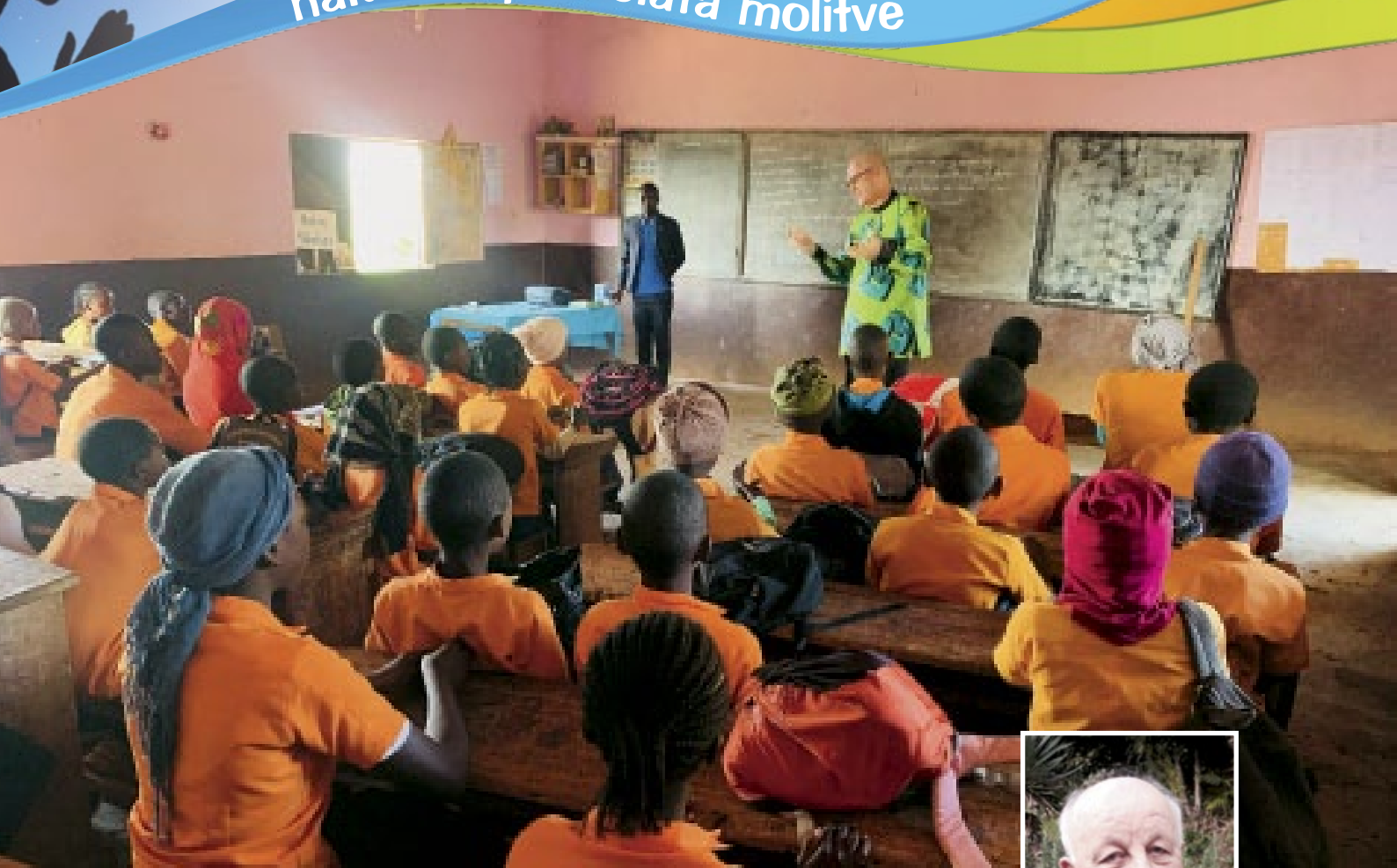
Kada stignem, volim otići na izlet, kuhati ili napraviti kolače, a drugi najviše vole kada napravim čupavce.

? Koja bi bila Vaša poruka čitateljima *Radosne vijesti* i što biste nam stavili na srce kao poticaj za razmišljanje i djelovanje?

! Poručila bih tri stvari. Prvo, kako postoje razlike unutar opće populacije, tako se i mi razlikujemo i ne treba na nas gledati kao da smo svi isti. Drugo, svakomu od nas treba pružiti mogućnost da (po)kažemo što možemo. Treće, gledajte nas ponajprije kao osobe, nemojte nam se diviti ili nam popuštati zato što imamo invalidnost.

Molimo da volonterske organizacije i one koje promiču humani napredak pronađu osobe koje se žele založiti za opće dobro i koje traže uvijek nove puteve suradnje na međunarodnoj razini.

Piše o. Vatroslav Halambek, SJ

Papina želja da zajedno s njime molimo za volonterske organizacije zapravo je logičan nastavak prošlomjesečne Papine nakane. Države, naime, kako god napredne bile, nikada ne mogu posve riješiti socijalne probleme, naročito probleme u kojima se djeca nalaze i koje proživljavaju. Volonterstvo (dragovoljstvo) davanje je sebe u različitim uslugama koje su drugima potrebne. U nas nije posebno razvijen, no najpoznatije su, ipak, volonterske skupine već od davnine takozvana dobrovoljna vatrogasna društva, koja postoje gotovo u svim mjestima.

Volonterstvo, kao i sve drugo što se tiče zajednice, zahtijeva i određenu strukturu i ustrojstvo. Temeljno je da ono doista bude dragovoljno, besplatno. Kao da se time dragovoljci

ugledaju u samog Boga, koji iz ljubavi šalje svojeg Sina. A Isus je prihvatio spremnost Marijinu i Josipovu da ovisi o njihovoj skrbi. Napokon, dragovoljno je podnio i smrt da bi nas uskrsnućem obdario svojim životom. To mi kršćani, kad se uključimo u dragovoljstvo, shvaćamo s toga Božjeg motrišta, no postoji volontarizam i u drugih naroda. Vjerojatno drugi narodi to doživljavaju kao prirodan posljedak naše upućenosti jednih na druge.

Volonterstvo, zapravo, počinje od nevolje i potrebe drugih koji si sami ne mogu u čemu pomoći. A združene snage drugih mogu umnogome pomoći. Kao da nevolja i potreba drugoga ili drugih probudi u ljudima „zaspali“ kapacitet ljubavi kojim su obdareni već po svojoj naravi. Mi ćemo kršćani reći da je to Bog u

nama, i to kao iskon ljubavi, iskon pravde, iskon dobrote... Razdajući se za druge, i sami volonteri bivaju obdareni prihvaćanjem od potrebnika. Pa ako i ne dožive kakvu posebnu zahvalnost, samo dobro koje čine već im je dovoljna plaća.

Božić je izvanredna prigoda za to da molimo za sve potrebne, ali i za one koji će te potrebe uočiti ne samo okom nego i srcem te otvoriti svoje ruke i pružiti svoje energije za ublažavanje različitih nevolja. Baš kao što je i Isus postao jedan od nas da bi nas svojim primjerom života i smrti za nas obogatio u našem razdavanju drugima. Stoga ćemo se pridružiti Papi u toj molitvi za volontere i njihove organizacije po svijetu, da bi i među njima porasla svesrdna i raznolika suradnja u međusobnom dijalogu.

Misijska nedjelja u Odžaku

U župi glavosjeka sv. Ivana Krstitelja u Odžaku svečano je predzadnje nedjelje u listopadu proslavljen Svjetski misijski dan, obilježen i župnim zajedništvom uz ručak te zahvalom za sestre misionarke.

Svetu misu predslavio je župnik i dekan Doborskog dekanata preč. Ilija Orkić. Članovi župnog zbora, predvođeni sestrom Agnieszkom Chwalinskom, zajedno s djecom, bili su u kostimima iz različitih krajeva svijeta. Tako je bilo Indijanaca, Kineza, Indijaca, Meksikanaca, Peruana... Djeca su prinijela i darove, uz ostalo, svijeće u pet boja, vodu i rižu, kruh i vino, cvijeće, podsjećajući nazočne na divne Božje darove. Župni zbor je pjevao na hrvatskome, hebrejskome, svahiliju, španjolskome i drugim jezicima.

Župnik je u propovijedi naglasio važnost organizirana djelovanja unutar crkvenih institucija i naviještanja Božje riječi.

Spomenuo je i da i u odžačkoj župi djeluju sestre misionarke već 25 godina. To su redovnice franjevske Marijine misionarke. Trenutno ih je tri i sve tri su iz Poljske. One su 6. studenoga proslavile svoj srebrni jubilej, za koji se priprema cijela župna zajednica.

U cilju dodatne potpore misionarima i misionarkama, nakon svečane mise u crkvenom je dvorištu nastavljeno druženje, uza zajednički ručak. Dobročinitelji su pripremili čobanac, savijače i piće za sve. Ujedno je organizirana i akcija prikupljanja i prodaje odjeće, obuće i drugih predmeta, a sav

prihod bio je namijenjen za pomoć misionarima i misijama. Od prikupljenih predmeta i odjeće već je isplaniran daljnji rad župnog karitasa, s posebnim naglaskom na pomoći najsiromašnijima u Odžaku i okolnim mjestima.

Preč. Ilija Orkić, župnik i dekan Doborskog dekanata

Dan kruha u Tuzli

Radosni smo što smo prvi put nakon pandemijskih uvjeta uspješno organizirali prodajnu izložbu kruha i krušnih proizvoda u KŠC-u „Sv. Franjo“ u Tuzli. Dvije smo godine to radili na skromniji način, kako su pandemijski uvjeti dopuštali, i nismo mogli organizirati takvu impozantnu izložbu, gdje su naši učenici došli do izražaja, kao i njihovi ro-

ditelji, i pripremili veoma bogatu trpezu kruha, kolača, zimnice, koju su spravili tako da će za svakoga biti ponešto. Izložba je ujedno lijepa prigoda da naši učenici spoznaju važnost hrane, posebno važnost kruha kao osnovne namirnice, a naročito u današnjim vremenima, kada ima sve više ljudi koji su u potrebi i kojima je kruh često luksuz.

Naši roditelji silno cijene tu manifestaciju, a vidimo da je i odziv učenika velik. Najviše nam je bitno da novac koji ćemo prikupiti od izložbe ide u humanitarne svrhe. Tradicionalno šaljem pomoć misijama u Africi i veselimo se što jedan bunar u Africi nosi ime naše škole – „Sveti Franjo“.

Učenici i osoblje KŠC-a „Sv. Franjo“ Tuzla

Posjet Misijskoj središnjici

Dana 9. studenoga 2022. godine zauvijek će nam ostati u lijepu sjećanju. Pomogli smo kao djeca i učenici jednim malim, ali slatkim djelom našim vršnjacima u misijama. Svojim zalaganjem ispisali smo lijepu i ljudsku stranicu života, u kojoj je sudjelovalo više od 1000 učenika. Posjetili smo Misijsku središnjicu u Bosni i Hercegovini te donirali 4 000 maraka za naše vršnjake u misijskim zemlja-

ma, a koje smo prikupili na Dan kruha početkom studenoga u našoj osnovnoj školi i srednjim školama Katoličkoga školskog centra „Sv. Josip“ u Sarajevu.

U posjetu je bilo sedam učenika i dvije pedagoginje. Izostavši s drugog sata, učinili smo dobro, ljudsko djelo. Upoznali smo osoblje Misijske središnjice, koje nas je upoznao o radu Središnjice, misionarima koji su trenutačno aktivni i o uvje-

tima u kojima svakodnevno žive i rade. Pokazali su nam i izložbu – zid uspomena koje misionari donose iz zemalja u kojima djeluju.

No nije najvažnije koliko smo novca prikupili ni koliko smo truda uložili – bitno je da smo što god učinili, da smo čemu pridonijeli, da smo komu poboljšali život... Jer to je jedna od najvažnijih ljudskih zadaća!

Tin Bender-Dobardžić, VIII. razred, Područno odjeljenje Stup

Misijska nedjelja u Labinu

Labinske su župe obilježile misijski tjedan L svakodnevnom molitvom *Misijske krunice* i klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Molilo se za sve misionare diljem svijeta, da Gospodin po njima djeluje da bi svi ljudi poznali radosnu vijest.

Na Misijsku nedjelju članovi združenoga labinskog karitasa pripremili su prigodne paketiće, koje su ponudili vjernicima nakon svetih misa. Na taj se način za naše misionare prikupilo 3350 kn u župama Labin Donji, Labin Gornji, Raša i Sv. Martin. Župljani su i ovaj put pokazali da se može na njih računati u provođenju akcija za pomoć misionarima. (L. B.)

Znate li što je Djelo sv. djetinjstva?

Djelo sv. djetinjstva je u svibnju 1843. u Francuskoj osnovao Charles de Forbin-Janson, biskup Nancyja. Pitao se kako spasiti kinesku djecu, koja su zbog siromaštva i neznanja svojih roditelja bila prepuštena umiranju od gladi, i to bez sakramenta krštenja. Od misionara u Kini primao je alarmantne vijesti o beznadnu stanju djece. Novorođena djeca bila su ostavljena da umru od gladi, jer ih roditelji nisu imali čime prehraniti. Biskup je bio potresen tim vijestima o sudbini kineske djece i razmišljao je kako im pomoći. U Lyonu susreće Pauline Jaricot (utemeljiteljicu Djela za širenje vjere), koja je poznata sa zastrašujućom sudbinom kineske djece. Zajedno s njom razmišlja: „Kako tu djecu možemo spasiti?“ I ubrzo nalazi odgovor: „Probudimo interes naše djece da oni pomognu spašavanje svoje male braće u Kini.“ Dana 9. svibnja 1843. poziva djecu Pariza i predlaže im „plan spašavanja“: svaki dan za djecu u Kini izmoliti *Zdravo Marijo*, da po krštenju postanu djeca Božja, i svakog mjeseca darovati jedan novčić za njihove potrebe. Djeca to prihvaćaju s oduševljenjem i ubrzo se plan proširio u Francuskoj, po zemljama Europe te u Kanadi i Sjedinjenim Državama. Pape su svesrdno preporučivali i podupirali to djelo te u svibnju 1922. dobiva naslov Papinsko misijsko djelo sv. djetinjstva.

I danas su djeca u mnogim krajevima svijeta bez osnovnih uvjeta za život, prisiljavana na teški fizički rad, prepuštena ulici u predgrađima velegradova, izložena kriminalu ili prisiljavana sudjelovati u ratnim operacijama (osobito u afričkim zemljama).

Djelo sv. djetinjstva organizirano je u više od 150 zemalja svijeta i 2023. godine obilježava se 180 godina postojanja toga vrijednoga

kršćanskog pokreta za pružanje duhovne i materijalne pomoći najmlađima. Djelo podupire brojne projekte namijenjene za pomoć djeci u različitim misijskim zemljama: izgradnja škola, sirotišta i bolnica, pomaganje različitih dječjih duhovnih projekata u župama, dječjih pokreta i udruženja.

Svjetski Dan svetog djetinjstva obilježava se na svetkovinu Bogojavljenja, s geslom: „Djeca pomažu djeci“. Na taj dan, zajedno s mladim misionarima sa svih kontinenata, djeca i mladi sudjeluju u animiranju liturgije, senzibiliziranju župne zajednice za probleme nepravde u društvu i prikupljaju sredstava za pothvate solidarnosti na svim kontinentima.

Sveto djetinjstvo je djelo kršćanske solidarnosti; stoga ono pokreće vjeru mališana i upoznaje ih s duhovnim i materijalnim potrebama siromašnije djece te ih potiče da iziđu iz vlastite egocentričnosti i podijele s drugom djecom nešto od onoga što posjeduju, a posebice dar vjere. Ne zaboravimo da djecu oblikujemo mi odrasli svojim primjerom. Stoga je naše duhovno, ali i materijalno djelovanje model uz koji djeca odrastaju i odgajaju se za odgovorne ljude, osjetljive za one koji su u potrebi.

U Hrvatskoj već desetljećima postoje misijske kutijice, koje sve-

ćenici i vjeroučitelji daju djeci na vjeronaučnim susretima da ih ponesu u svoje obitelji i da zajedno s ukućanima, roditeljima, braćom i sestrama, djedovima i bakama budu najprije zahvalni za dar blagostanja te da daruju druge onime što su i sami primili od Boga i dobrih ljudi. Na neki način je vrhunac dječjeg prinosa i misijske suradnje kada za vrijeme svete mise kao prigodan prikazni dar donose svoje misijske kutijice i stavljaju ih pred oltar. To se prakticira prigodom Svjetskog dana misija – Misijske nedjelje, u listopadu, zatim na svetkovinu Bogojavljenja – Sveta Tri kralja, kad se obilježava Dan svetog djetinjstva, kao i na završetku korizmenog vremena, koje je posebno obilježeno odricanjem i solidarnošću. Tako djeca pokazuju i svjedoče kako su porasla u duhovnoj zrelosti i evanđeoskim vrijednostima. Osobito se preporučuje prvopričesnicima i krizmanicima da u duhovnoj pripremi za primanje sakramenata budu otvoreni djelima solidarnosti, pa i misijskoj suradnji, koja se može ostvarivati prinosom misijskih kutijica. Na taj način svi postaju dionici plemenita djelovanja Djela sv. djetinjstva te geslo „Djeca pomažu djeci“ čine živim i djelotvornim, čime mijenjaju svijet.

PRIJEDLOG ZA POKLON KOJI SPAŠAVA ŽIVOTE! VESELI KILOMETRI – najzabavniji suputnik

VESELI KILOMETRI vrećica su puna zabavnih i poučnih aktivnosti koje povezuju, donose radost, tjeraju dosadu, grade zajedništvo, potiču dobro u svakom čovjeku, razvijaju osjetljivost za potrebite i pomažu upoznati pravi smisao kršćanske vjere i ljubavi. Riječ je o 24 ilustrirane kartice A5 formata, koje sadrže 36 kreativnih igara za animaciju tijekom putovanja i druženja. Aktivnosti na karticama zamišljene su tako da nisu potrebna nikakva dodatna pomagala. Potrebno je samo ponijeti vrećicu s karticama, izvući jednu po želji i ući u svijet igre i veselja.

Kreativni tim koji je radio na pripremi tih aktivnosti pazio je na brojne detalje te je izrada ambalaže u obliku platnenih vrećica povjerenja štitičenicima Centra za inkluzivnu podršku i zapošljavanje „Inpromo“ u Labinu. Marljive ruke osoba s invaliditetom s puno radosti i ljubavi, uz pomoć volontera, šivale su platnene vrećice. Tom vrstom ambalaže željeli smo skrenuti pozornost na važnost čuvanja prirode koja nam je darovana.

Dodatni materijal VESELIH KILOMETARA ilustrirana je knjižica koja sadrži upute za korištenje, priču o

plodovima Duha Svetoga, malu školu molitve te upoznavanje *Misijske krunice*, kao i priču o poznatim svetcima, zaštitnicima misija i njihove molitve. U knjižici se nalazi i priča o misijskom djelovanju i Akciji MIVA, koja potiče na promišljanje i djelovanje. VESELI KILOMETRI pomažu u uspostavljanju boljih odnosa, potiču razvoj kreativnosti, jezičnih i socijalnih vještina, kritičkog razmišljanja, samopouzdanja i samopoštovanja, koncentracije i strpljenja.

Stvarajući kartice VESELIH KILOMETARA, željeli smo pozvati na zajedničko razmišljanje, učenje, igranje, konkretno djelovanje i molitvu. Ponudeni sadržaj uvodi u misijski svijet i otvara vidike za stvarnost ljudi u misijskim zemljama.

Misije nas potiču da prihvatimo jedni druge, a VESELI KILOMETRI pomažu misionarima u kupnji misijskih vozila posredovanjem Akcije MIVA. MIVA je međunarodna humanitarna akcija kojom spašavamo živote, vraćamo zdravlje bolesnima, umanjujemo siromaštvo, glad i žeđ te omogućujemo pristup obrazovanju. Vozilo koje posjeduje misionar koristi se za sve, baš za sve! Koristi se za prijevoz hrane, građevinskog materijala, bolesnika, djece u školu, ali i kao ambulanta i rađaonica, jer često je to jedino prijevozno sredstvo za desetke i stotine tisuća ljudi. Sva prikupljena sredstva od VESELIH KILOMETARA koristit ćemo isključivo za kupnju misijskih vozila.

Predložena donacija je 150 kn (19,91 €).

Želite li naručiti svoj paket VESELIH KILOMETARA, javite se Papinskim misijskim djelima u Zagrebu ili Sarajevu na telefon, e-adresu ili *Facebook*.

Od srca vam želimo da uz igru VESELI KILOMETRI sva vaša putovanja i druženja budu budu ugodnija, mirnija i zabavnija!

Molitva misionara

Morapai, 1. prosinca 1971.

INDIJA
– o. Ante Gabrić

Kao da je to bilo jučer. A ipak je već više od 40 godina prošlo od onog susreta pred jaslicama u Malom sjemeništu u Travniku. Znatiželjni mali Dalmatinac, progurao sam se u prvi red da vidim tog novog misionara, oca Josipa Vizjaka. Osobito me zanimala njegova misionarska brada.

Nakon pjesama i pozdrava otac Josip gleda naokolo i kao da prstom nekoga traži.

„A tko će od vas u Bengaliju?“ I prstom upre u mene. „Hoćeš li ti?“

„Hoću! Ako neće nitko drugi, ja ću!“

I kako sam sretan da sam održao riječ, danu pred jaslicama ocu – i Isusu! I nikad se za to nisam pokajao.

Mnoge godine su došle i prošle, sretne i svete godine rada za Isusa i za duše. No onog susreta i obećanja nikad nisam zaboravio. Posebno sam ga se sjetio kod zadnjeg susreta

i zadnjeg oproštaja s dobrim ocem Josipom.

Na koncu mukotrpan život, posve darovana Isusu i dušama, svijeća njegova života polako se trne. Podigao sam mu uzetu ruku i postavio je na svoju glavu, da me blagoslovi, da me okrijepi. Suze su mu se zrcalile u očima. Ni ja se nisam mogao suzdržati. Svi su oci kolegija bili prisutni. Molitve su bile izgovorene na engleskom, a ja sam onda molitvu i pozdrav sviju prisutnih i svih vas u domovini izrekao na hrvatskom: „Hvala! Isusu hvala! Svima hvala!“

I onda je oči upro nekamo daleko, daleko prema dragom Zagrebu, miloj domovini Hrvatskoj, koju je prije 43 godine ostavio da je nikada više ne vidi. I kao da sam razumio njegov pogled i kucaje njegova srca, šapnuo sam mu:

„Oče Joško, očekujete ih? Nove sile iz domovine?!“

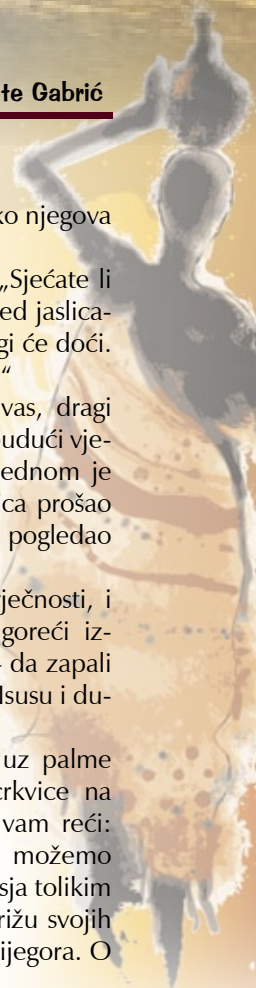
Smiješak je prošao preko njegova umirućeg lica.

„Doći će oni“, rekoh. „Sjećate li se kako ste ono i mene pred jaslicama pozvali! Doći će, mnogi će doći. Ne zaboravite nas u nebu!“

I dok je pomislio na vas, dragi naši mladići i djevojke, vi budući vjernici Isusove ljubavi, još jednom je preko njegova umirućeg lica prošao smiješak, još jednom je pogledao pogledom koji je već sav

bio upravljen prema vječnosti, i žrtva misionareva života goreći izgorjela je za Isusa i duše – da zapali nove plamenove ljubavi k Isusu i dušama!

Dragi prijatelji misija, uz palme i križ naše morapajske crkvice na kraju ovih stranica želim vam reći: Učinimo zajedno sve što možemo da Kristov križ po nama zasja tolikim dušama. Učinimo to po križu svojih svagdanjih žrtava i samoprijedora. O

kako je žrtva divna! I što više daje-
mo, još više želimo dati. Nikada do-
sta! Znajmo, na kraju ništa nam neće
ostati osim tih duša koje smo spasili,
kojima smo pribavili vječni život.

Sve vas pozdravljam po bengal-
skom običaju: sklopljenim rukama i
iz dna zahvalna srca. Pozdrav, zahva-
la i blagoslov. A vama, draga mladeži,
šaljem i poziv da pođete na Božju nji-
vu ili u Bengaliju ili u Zambiju, tamo
gdje palme cvatu i gdje duše čekaju.

Dok naš život polako zalazi sa za-
laskom sunca nad tim nepreglednim

poljanama i džunglama Bengalije,
sretni smo da smo taj život mogli i
smjeli žrtvovati za Isusa u potrazi za
dušama tamo gdje palme cvatu.

Završit ću jednom bengalskom
pjesmom: *O moj Bože, ujedinjen s
tobom želim biti veličajući tebe, raz-
matrajući tebe. Tvoje vječno milo-
srđe neka siđe na moju žednu dušu
kao kiša iz plodnog oblaka kišnog
mjeseca Ašara.*

Da, moj Bože, blagoslovljen budi
na zemlji nam dragoj Bengaliji, tamo
gdje palme cvatu! Blagoslovljen budi

po cijelome svijetu! Blagoslovljen
budi u dragoj mi domovini Hrvat-
skoj! Blagoslovljen budi u svim onim
dušama koje budu čitale stranice
ove knjige, i u svim onim izabranim
mladim srcima koja se budu po njoj
odazvala Tvome pozivu! To je moja
žarka molitva dok sunce moga života
sve više tone prema zapadu.

Sve vas puno i srdačno pozdrav-
lja u Božanskom Srcu vaš

o. Ante Gabrić

VEČERNJA MOLITVA MISIONARA

Isuse, sjedim evo sam samcat pred zemljanim oltarom ove male seoske kapelice. Svjetlo uljane svjetiljke titra i poigrava se na slamnatom stropu. Noć je sparna. Komarci zuje i grizu. Već sam mnogo dana na pohodu mojih udaljenih sela. Umoran sam i gladan danas. I groznica me trese.

Isuse, uhvatila me želja za čašom hladne vode, za jednom narančom, da si utišam žed. Ljudska slabost, Spasitelju. Oprosti mi! Mala svjetiljka kao da je jače zasjala. Pogled mi pade na Tvoj križ, na Tvoje probodeno Srce, na Tvoje probodene ruke. Tvoje ruke uvijek raširene, da nas sve zagrliš. I neka se sreća proli mojim bićem. I groznica, glad, žed i komarci – kao da sve to nestaje.

Kako li sam sretan, Isuse! Kako je divno klečati pred Tvojim oltarom sam samcat u ovoj tihoj noći. Titrati i gorjeti, i na koncu za Tebe izgorjeti, kao ona mala uljana lampa na oltaru.

Na ljudsku govoreći, ostavio sam sve: i rod i dom, kad me je ono majka zadnji puta zagrlila i poljubila, kad sam posljednji put s parobroda gledao drage dalmatinske krševke, kad sam se po zadnji put ljuljao na valovi-
ma nezaboravna Jadrana. Ostavivši sve, koliko si mi Ti u svojoj ljubavi dao! Hvala Ti, Isuse, na ovom svetom redovničkom zvanju. Hvala Ti na radosti i utjehi, hvala Ti na križevima i nerazumijevanju ljudi. Hvala Ti na nezahvalnosti onih koji su mi za svu svećeničku ljubav uzvratili prezirom, posmijehom, Judinom izdajom. Hvala Ti na porugljivoj podsmijehu mladića, hvala Ti na preziru glavarova sela, na klevetama izdajničkih usta.

O Isuse, Ti sve znaš. Ti znaš za one proplakane noći pred Tvojim svetohraništem, kad se ljudska narav uzbunila, kad se sablast očaja spuštala da ugasi ovu malu svjetiljku oltara moga života. No onda sam se sjetio, Isuse, da si i Ti plakao, plakao nad onima, koje si toliko ljubio, a koji su Tvoju ljubav prezreli; da si i Ti imao Getsemansku noć, kad Ti se žrtva života činila uzaludna. O Sveti Veliki Svećeniče, pod bremenom svećeničke žrtve skršen padaš u sjeni maslina Getsemanskog hrama.

Plakao sam. Suze su mi padale na drhtave ruke, moje suze. No, Isuse, i suze drugih su pale na moje ruke, na ove nevrijedne ruke od Tebe posvećene. Pale su kao nebeski biseri: suze pokajanja i zahvalnosti. Suze male Magdalene iz Šombhunogora, kad je ono u teškoj bolesti drhtavim ručicama prihvatila moje ruke; suze stare Martinove bakice; tople suze starice Kamini, kad mi je pred smrt dala malog Kadona, da se za njega brinem.

Hvala Ti na čašici mlijeka, koju mi je dao mali Josip Šanto, kad i sam u svojoj bolesti nije imao ničega. Hvala Ti na onim pogledima punima neba mojih dragih mališana, koje sam pripremio za prvu svetu pričest. Hvala ti na šačici riže i paprenog *torkarija*, kojim su me naši siromašni očevi i majke počastili, otkidajući od svojih usta.

Hvala Ti na onim zadnjim pogledima naših staraca i starica, koje sam pripremio za daleki put u vječnost. Na svemu Ti, Isuse, danas hvala! Hvala Ti od srca na ovom svetom zvanju!

Hvala Ti, Isuse, na Tvojim Majci, koju si mi dao kao Majku moga svećeničkog života, na čiji blagdan Pri-
kazanja u Hramu, tamo prije 25 godina, Ti si mene posvetio za žrtvu u Tvome hramu, u hramu moje braće ljudi, ljudi, koji Tebe ljube, ljudi, koji Tebe mrze. Hvala Ti danas na svemu!

Dok tijelo groznicom gori i ruke dršču, kod oltara Tvoga Ti me čuvaj, Veliki Svećeniče, Bože moj, koji razveseljuješ moju mladost! Pred Tvojim oltarom neka izgori ova uljanica svećeničkog mi života, neka se ugasi daleko od buke svijeta, daleko od ljudske utjehe, sred mojih dragih Sunderbanskih džungla; neka goreći izgori pred ovim živim Tvojim hramovima, pred kolibama Tvojih sirotana... (Pisano u Bošontiju 1962.)

Blaženi Ramon Llull katalonski franjevac trećoredac, teolog, mistik, misionar, mučenik, književnik, filozof, logičar i mislilac

Rođen je 1232. ili 1233. u Palmi de Mallorci. Velikaškog roda, kao dječak bio je paž na aragonskom dvoru, a kasnije kućni učitelj prijestolonasljednika. Oženio se 1257. Blancom Picany i imao dvoje djece, Domèneca i Magdalenu. Predavao je u Parizu i Montpellieru, putovao u Napulj, Siciliju i Sjevernu Afriku. Vatreni trubadur, pročitao se po iznimnu književnom daru. Smatra se da je u mladosti napisao mnoštvo pjesama po uzoru na provansalsku liriku, ali da ih je sam uništio kad se u tridesetoj godini života, 1263., nakon nekoliko ukazanja Krista, odlučio posvetiti obraćenju nevjernika na kršćanstvo i duhovnom osvajanju islamskog svijeta. U tu je svrhu devet godina proučavao arapski i latinski te islamsku i kršćansku teologiju, jer je u mladosti bio školovan samo za svjetovni i dvorski život.

Doživio je duhovnu preobrazbu, napustio sva dobra, raskinuo obiteljske veze, postao isposnik, a od 1266. i franjevac trećoredac. Odlučivši se u potpunosti za propovjednički i misionarski život, od 1275. boravio je u Montpellieru, Rimu, Parizu, Barceloni i Genovi.

U mističnoj teologiji slijedio je svetog Augustina i svetog Bonaventuru, a u duhovnoj teologiji isticao prosvjetljenje (nazvan je *doctor illuminatus*) i utjecao na Nikolu Kuzanskoga. Zastupao je jedinstvo vjere i razuma, teologije i filozofije. Jedna je od najupečatljivijih figura srednjovjekovne kršćanske kulture, a dao je priloge mnogim znanostima te razvio računalne tehnike.

Tvorac je katalonskoga pjesničkog izraza i književne proze na katalonskome. Djelima *Knjiga o poganinu i o tri mudraca*, *Knjiga o kontemplaciji* i *Knjiga o viteštvu* te prvim katalonskim romanima, *Knjiga o Evastu i Blanquerni* i *Félix ili knjiga o čudima svijeta*, postavio je normu katalonskoga književnoga jezičnog izraza. U djelu *Plač naše Gospe svete Marije* trubadurske tehnike i udvornu ljubavnu liriku primijenio je na vjersku i božansku tematiku. Najviše je, ipak, napisao na latinskome, kako svjetovnih tako i duhovnih djela, a glavno mu je djelo *Veliko umijeće* (vjerojatno nakon 1274.), pokušaj stvaranja univerzalne kršćanske znanosti, u polemici s averoistima i muslimanima. Nezaobilazna za

razumijevanje njegove teologije je metafizička koncepcija njegova djela *Stabla znanosti* (1296.), a prikaz njegova vlastitog života nalazimo u *Ramonovu spjevu* (1299.). Razočaran nedjelotvornošću svojih pothvata, napisao je *Neutješnost* (1295.), svojevrsnu pjesničku autobiografiju, nastalu pošto je papa odbio njegove planove za pokršćavanje muslimana.

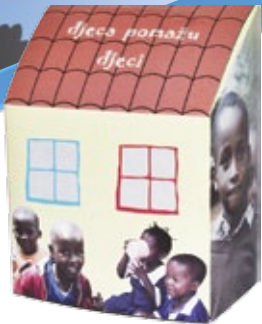
Napisao je najmanje 265 djela. Lullovo položaj u katalonskoj kulturi možemo usporediti s Danteovim mjestom u talijanskoj. Kao što se engleski jezik često naziva Shakespeareovim, francuski Molièreovim, španjolski Cervantesovim, njemački Goetheovim, tako se i katalonski jezik naziva Lullovim.

Posljednja pouzdana vijest o njemu govori da je 1314. boravio u gradu Tunisu, a prema drugome, spornu izvoru, ondje je boravio i 1315. U gradu Bougieu (danas Béjaïa, u Alžiru) bio je kao kršćanski misionar kamenovan, ali je preživio zahvaljujući đenovskim trgovcima koji su ga odvezli sa sobom na Mallorcju.

Prema predaji, stradao je 1315. ili 1316. u brodolomu pred obalom Mallorce.

Pokopan je u bazilici svetog Franje u Palmi u ožujku 1316., a njegovi otočani podigli su mu 1448. prekrasan spomenik od bijelog mramora.

Blaženim ga je 1847. proglasio papa Pio IX. Zaštitnik je inženjera.

ZA MISIJE I MISIONARE

Zdenko Azinović 400 KM * Misijski dan u KŠC-u „Sv. Josip“ Sarajevo 4.000 KM * Dan kruha u KŠC-u

„Sv. Franjo“ Tuzla 1.360 eur * Pizzeria „Don Andjelo“ 200 KM * Jozo Hrkač 50 KM * s. Terezija Batarilo 210 kn * Vikica Gašpar-Radak 10 KM * Sestre Uršulinke, Zenica 100 KM * N. N. 300 KM * Ivanka Vidović 200 KM * Župa Glavosjeka Sv. Ivana Krstitelja, Odžak 1.350 KM * Župa Sv. Ivana Krstitelja, Konjic 1.200 KM * N. N., Vidovice 60 KM * Anto Jurić 30 KM * B & M. 100 KM * Ana, župa Borovica 50 KM * N. N. župa Sv. Marka – Cim 300 KM * Zrinka Drmić 50 KM * Marija Perkić 100 KM * Hrvoje Lovrić 20 KM * N. N., Drinovci 100 KM * Sestre Dominikanke, Korčula 1000 kn * Župa sv. Josipa, Dugi Rat 1200 kn * Biskupijska klasična gimnazija Ruđer Bošković, Dubrovnik 183,60 kn * Ordinacija opće medicine Božena Puljiz, Novska 500 kn * Sestre Karmelićanke, Marija Bistrica 500 kn * Župa Presvetog Trojstva, Krapinske Toplice 150 kn * Sestre Kćeri Milosrđa, Blato 50 kn * Franjo Faltač 10000 kn * Dentalni laboratorij dr. Ivana Bjelić, Odra 100 kn * Župa sv. Filipa i Jakova, Novi Vinodolski 5177,15 kn * Župa sv. Ane, Gornja Vežica-Rijeka 44,15 kn * Host d.o.o., Sesvete 200 kn * „Gramont“, Zdravko Ptiček 100 kn * Dentalna Poliklinika Mady Maričić 200 kn * Župa bl. Alojzija Stepinca, Slatina 1000 kn * Župa Presvetog Trojstva, Krapinske Toplice 150 kn * Samostan sv. Franje, Krk 150 kn * HM Obrt - Vl. H. Milković, Viškovo 1000 kn * Fra Božo Duvnjak 1100kn * Sestre Benediktinke, Rač 100 kn * Tekstil Mini d.o.o. 300 kn * Župa Presvetog Trojstva, Krapinske Toplice 750 kn * Župa sv. Ivana Trogirskog, Arbanija-Slatina 2500 kn * Ante Vukušić 1100 kn * LOTI d.o.o. 500 kn * Perica Maslač 4000 kn * Krešimir Klepić 1000 kn * Blaženka Rudić 1000 kn * Župa Gospe van grada, Šibenik 1000 kn * Ante Žaja 1500 kn * Marina Martinović 1.000 kn * Ivan Mijatović 1.000 kn * Sestre Karmelićanke, Levanjska Varoš 500 kn * Odyjetnik Zdenka Jukić 400 kn * Stjepan Šošarić 1000 kn * Anita Bačić 1000 kn * Gianfranco Biban 1.200 kn * Zdenka Podhraški-Relja 30 kn * Aleksandar Đura 1.000 kn * Ivo Marušić 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * Kata Sabelja 100 kn * Božidar Škarec 200 kn * Stjepan Smoljkic 100 kn * Danijel Krizmanić 300 kn * Sandro Jakopčević 400 kn * Jozo Bolotin 200 kn * Eleonora Diviki 50 kn * Dubravka Trgovac 50 kn * Nikolina Štimac Puž 50 kn * Veron Hrvojić 200 kn * Alen Muratović 250 kn * Eva Klarić 200 kn * Kata Zubak 50 kn * Ana Trošelj 50 eur * Ana Trošelj 200 kn * N.N. 2000 eur * Župa Uznesenja BDM, Končanica 1230 kn * Marija Križek 100 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Ivan Dabo 100 kn * Katarina Ivaniš 30 kn * Ivana Josipović 100 kn * Zvonimir Forker 200 kn * Josip Sinjeri 100 kn * Gordana Radošević 50 kn * Tomislav Čubelić 250 kn * Marija Peček 200 kn * Aleksandar Đura 1000 kn * Hrvoje Cerovac 250 kn * Darinka Gatar

65 kn * Mirjana i Vjeran Ivošević 15 eur * Ante Matković 50 kn * Biserka Zorbas 100 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Ljerka Jovanović 150 kn * Davor Cindrić 600 kn * Dubravko Tandarić 600 kn * Dubravko Tandarić 200 kn * Labinski dekanat (župa G. Labin, D. Labin, Sv. Martin i Raša) 3350 kn * Zoran Arapović 100 kn * Renato Polić 200 kn * Božica Deželjin 200 kn * Sestre Benediktinke, Trogir 1500 kn * Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište, Zagreb 2655 kn * Ruža Rakijašić 500 kn * Ht d.d. 60 kn * Kata Vuković 210 kn * Renato Polić 200 kn * Ivka Pavić 100 kn * Marija Jurić 60 kn * Zdenka Matoić 800 kn * Vinko Sanader 3000 kn * Mihajlo Kadežabek 100 kn * Marija Martinko 100 kn * Ivan Cukina 14 kn * Župa Uzvišenja sv. Križa, Dugo Selo 4000 kn * Nikola Tomašević 2000 kn * Biserka Vrbanić 100 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Drago i Manda Marjanović 100 KM * Kristina Mandić 50 KM * Lj. Lukenda 100 KM * Eleonora Rašić 100 KM * Ljubica Lobor 100 kn * Brigita Medvidović 200 kn * Martina Pavičić 50 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Marijana Maleš 100 kn * Antal i Kornelija Balog 24 kn * Petra Zdravec 500 kn * Željka Vodopija 200 kn * Dubravko Dujmić 150 kn * Dušana Tadić 200 kn * Josip Kordić 150 kn * N.N. 900 kn * Damir Šeremet 500 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Pero Petanjak 100 kn * Davorka Šimanović 300 kn * Zrinka Pulić 500 kn * Gordana Radošević 50 kn * Zrinka Čale 200 kn * Zoja Zubčić 100 kn * Marica Vrtarić 50 kn * Branko Dragojević 350 kn * Tatjana Brajko 200 kn + 200 kn * Sanijela Blašković 1000 kn * Danica Ercegović 680 kn * N.N. 400 kn * Sandra Španić 200 kn * Blaženka Filipan-Žignić 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU

U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJE:

Župa Presvetog Srca Isusova, Brčko 400 KM * Župa Sv. Leopolda Mandića, Brijesće 57 KM + 14 eur + 33 kn * NCM „Ivan Pavao II.“ Sarajevo 145,50 KM + 17 eur + 111 kn * Marija Cerčić 500 kn * Marija Galić 50 kn + 50 kn * Igor Končurat 100 kn * Marija Nikolić 70 kn * Božica Prtnemer 50 kn * Vesna Varga 273,91 kn * Ares Starčić 200 kn * Jelena Čendo 200 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Ivana Čilić 20 KM * Tadija Agatić 100 KM * Stjepan Harča 200 kn * Tomislav Bilić 150 kn * Dušana Tadić 200 kn * N.N. 1000 kn * Janko Krznarević 1000 kn * Stjepan Harča 300 kn * Župa Pohoda BDM, Sirač 300 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Tonkica i Ljilja 30 KM * Blaženka Antunović 100 KM * T. T., Žepče 50 KM * Irena Šimić 30 KM * Nada Rupčić 50 KM * Josip Mišković 170 KM * Jozo Vukoja 100 KM * Petar Čirko 100 kn * Blagoje Kordić 100 kn * Slava Siladi 200 kn * Vesna Hečimović 150 kn * N.N. 500 kn * Goran Šipek 50 kn * Blaženka Sarić 100 kn * Kapela Corpus Domini, Zagreb 3000 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Anda Mihajlović 200 KM * Ivanka Doko 25 KM * Komping d.o.o., Vitez 50 KM * Jozo Hrkač 50 KM * Anda Svoboda 50 kn * Danica Kristić 100 kn * Nada Vuković 50 kn * Anda Mrvelj 100 kn * Ljerka Haramija 194 kn * Ruža Turk 50 kn * Vesna Erdec 75 kn * Kamelija Matijašević 50 kn * Stevo Horvat 100 kn * Anica Keškić 150,79 kn * Danica Humek 20 kn * Mihael Popinjač 111,11 kn * Nikša Radić 200 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Vinka Kuzmanić 200 kn * J. Zrno 30 kn * Jasminka Jug 50 kn * N.N. 500 kn * Josip Pavičić 100 kn * Magda Vlahović 70 kn * Dario Maradin 100 kn * Zrinka Dragić 200 kn * Niko Matešić 750 kn * Josip Trbara 500 kn * Ivanka Boras 200 kn

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:

Jadranka Baučić 135 kn * Duje Klanfar 200 kn * Sandro Jakopčević 400 kn * Irena Maškarić 100 kn * Dragan Matijević 50 kn * Damir Blažić 300 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Pero Petanjak 50 kn * Zorko Baučić 150 kn * Ljerka Haramija 227,56 kn

ZA MISIJE I GLADNE U DR KONGU:

Mirela i Nikola Papac 100 eur * Lidija Pečtrač 70 kn * Stane Radulović 50 kn * Mato Josić 200 kn * Mladen Crneković 100 kn * Marija Vuković 150 kn * Srećko Botrić 150 kn * Dario Časar 150 kn * Župa sv. Josipa, Lički Osik-Gospić 1000 kn * Vesna Mohorovićić 40 kn * Specijalistička ginekološka ordinacija dr. Biljana Tabak 100 kn * D. Delić 240 kn * Marija Daniela Krnić 1000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:

Borislava Kamšigovska-Šarić 5 KM * Ivan Šarić 10 KM * Robert Skejdić 150 kn * Maranatha, Obrt za knjigovodstvene usluge 300 kn * Marijana Vilić 50 kn * Martina Oravec 120 kn * Tihana Martinović 20 kn * Zrinka Kelava 50 kn * Ivona Divić 970 kn * Ivo Hrga 50 kn * Natalija Vrbanić 300 kn * Anita Mikec 100 kn * Pamela Banovac 50 kn * Doria Nežić 200 kn * Damjan Peterlin 200 kn * Josip Papak 500 kn * Ljuba Vrdoljak 485 kn * Veronika Škegro 50 kn * Rajna Zubčić 100 kn * Anja Zoričić 100 kn * Davor Grgas 50 kn * Snježana Mikec 100 kn * Dobroslov Jakovljević 200 kn * Brisani Prostor, Vl. Jakov Zubčić 700 kn * Zdravko Zubčić 100 kn * Barbara Veršić 100 kn * Marija Zečić 50 kn * Ankica Laleta Grbeša 900 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Milenka Grgurica 50 kn * Apriori d.o.o. 750 kn * Župa sv. Marije Magdalene, Mlini 1000 kn * Ana Mrgan 100 kn * Vikica Šalić 300 kn * Ana Mrgan 100 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Autoprijevoznik, Vl. Goran Čuljak 500 kn * Marija Horvat 50 kn * Anica Josić 200 kn * Slavica Bilandžić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Ivan Prskalo 20 KM * Igor Pivac 1000 kn * Romano Tripalo 150 kn * Jozo i Ana Jurišić 500 eur * Pero Petanjak 70 kn * Srećko Botrić 150 kn * Jurica Benzon 800 kn * Marija Bartošek 300,01 kn * Župa sv. Jurja, Bapska 15000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Zlatarna Mandić VI. Vinko Mandić 1500 kn
* Marija Bartošek 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:

Marija Jurić 1000 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Dom Sv. Josip Sestara SMI, Vitez 200 KM * O.Š. Stojković 210 KM * Božo Lovrić 10 KM * N. N. svećenik iz Bosne 2000 eur * Nikola Slišković 100 KM * N. N. svećenik Vrhbosanske nadbiskupije 500 KM * Nikolina Petrović 5 KM * Marina Spaić 100 kn * Marijan Zovak 300 kn * ASSET+ Real Estate Partner d.o.o. 5000 kn * Ružica Knežević 1000 eur * Josip Knežević 5000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Vlč. Pavo Brajinović 130 eur * Kaja Junkić 30 eur * Ivan Grgić 150 eur * Senada i Edin 50 eur * T. K. 30 KM * N. N., Sarajevo 30 KM * Andrijana Kajić 100 KM * N. N. svećenik iz Bosne 2.000 eur * Maja Marija Prelec 50 kn * Margita Žagarova 200 kn * Dubravka Smiljanić-Koružnjak 1000 kn * Autoprijevoznik, VI. Goran Čuljak 500 kn * OŠ Žuti brijeg, Zagreb 1180 kn * OŠ Žakanje, Žakanje 2000 kn * s. Mirjam 500 kn * N.N. 2000 eur * Jelena Kvesić 100 eur * Branko-Ivan Pervan 3000 kn * Josip Knezović 400 kn

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

OŠ Sesvete 9400 kn * Lucija Čurić 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Mihaela i Hrvoje Dragoslavić 1000 kn * Jadranka Kraljević 800 kn * Franjo Trojnar 100

kn * Agneza Kovačić 300 kn * Ljubica Mulej 100 usd

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJU:

Milijana Glavinić 100 KM * Tea Kožul 30 KM * Ivana Juroš 30 KM * N. N., Žepče 50 KM * Zorka Ivandić 100 KM * Femis d.o.o. 2.000 KM * Mara Šišić 20 KM * Luca Anić 200 KM * Ivica Grubeša 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Nada Hrga 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ETIOPIJI:

Branko Bednjanec 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA MADAGASKARU

Jelkica Štronja 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA

Ivanka Bencun 50 KM * Župa Ponikve, RH 2.000 eur * Biljana Mandić 250 KM

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJU

Župa Pohoda BDM, Marija Gorica 5000 kn * Ivica Filipović 700 kn * Iva Vukas 40 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KENIJI:

Ivanka Bencun 100 KM * Jela Šimičević 100 KM

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Župa sv. Ante Padovanskog, Vukanovići 380 KM * Goran Molnar 22000 kn * Stana Švarc 2000 kn * N.N. 2000 kn * N.N. 2000 kn * N.N. 2000 kn * Marija Ana Gradiški 2000 kn

AKCIJA VODA ZA ŽIVOT

Milan Poljak 150 kn * Andreja Premerić 100 kn * Župa Pohoda BDM, Sirač 300 kn

AKCIJA MIVA - MISIJSKA VOZILA

ŽVrhbosanska nadbiskupija: Župa Ularice 1600 KM * Župa Maglaj 100 KM * Župa Prozor 3880 KM * Župa Orašje 500 KM * Župa Kulina 200 KM * Župa Novo Selo 60 KM * Župa Žabljak 600 KM * Župa Uzdol 350 KM * Župa Oštra Luka Bok 280 KM * Župa Travnik 650 KM * Župa Morančani 110 KM * Župa Odžak 370 KM * Župa Čermerno 106 KM * Župa Donja Tramošnica 650 KM * Župa Skopaljska Gračanica 2300 KM * Župa Haljinići 500 KM * Župa Kapanice 140 KM * Župa Podkraj 400 KM * Župa Turić 200 KM * Župa Komušina 42 KM * Župa Ilijaš 100 KM * Župa Breške 200 KM * Župa Jelah 850 KM * Župa Presveto Trojstvo, Novi Travnik 510 KM * Župa Dobrinja 230 KM * Župa Radunice 195 KM * Župa Lovnica 485 KM * Župa Jelaške 380 KM * Župa Pećnik 850 KM * Župa Doboj 506 KM * Župa Dobretići 826 KM * Vrhbosanska nadbiskupija, 330 KM * Marija Mikšec 100 kn * A. Harča 20 kn * Ljerka Haramija 150 kn * Natko Blagojević 100 kn * Marija Vajić 50 kn * Jelena Burić 500 kn * Luca Radman 20 kn * Daniel Kraker 150 kn * Damir Blažić 300 kn * Mirjana Fitz 50 kn * Miljenko Babaić 400 kn * Josip Topalović 100 eur * Zorko Baučić 189 kn * Marija Cikojević Klasić 100 kn * Vedran Višnjčić 150 kn * Zorko Baučić 125 kn

ZA POŠTANSKE MARKICE

s. Terezija Batarilo, Ana S. Varaždin

MISIJSKA KRIŽALJK – PROSINAC 2022.

Radosna vijest	Ponos	Edmund odmilja	Savršen	Zdjela	Tromo, lijeno	Dva ista slova	Bor	Igra s konjem (tur.)	Žuta boja	Igor odmilja	Ć		Zemljoradnik
Prigodna čestitka												23. slovo Boja kože	
Došašće							Strana svijeta Zagonetka					Pok. zamjenica Vista posuda	
Otpad						Dio države Žen. ime							
Pripadnik jednog naroda								Ica odmilja Nedostatak hrane					
	Vrh Alpa											Radius Zemljišta	
	Bez razmišljanja											Konj Zamjenica	U (str.)
						Makarska 2. slovo			Tona 20. slovo		Litij Njemačka		
	Dan pred Božić												

Rješenja iz prošlog broja: DUŠNI DAN, ADVENT, KRIST KRALJ.

Radosna vijest

- prozor u misijski svijet

- *Radosna vijest* jedini je misijski list na hrvatskom jeziku u posljednjih nekoliko desetljeća. Prvi broj izašao je u veljači 1972. godine u Sarajevu. Tijekom ratnih zbivanja uređivanje i tisak prelazi u Zagreb, a suradnja Hrvatske i Bosne i Hercegovine nastavlja se.
- Pola stoljeća misijski list *Radosna vijest* sredstvo je širenja dobrih vijesti o misijama i iz misija. Nema samo informativnu ulogu, već je sredstvo misijske formacije i animacije jer bogat sadržaj misijskog lista potiče na razmišljanje i djelovanje.
- *Radosna vijest* nahranit će svaku znatiželjnu dušu i razveseliti srce, jer čitanje obogaćuje i otvara vidike.
- Uslijed promjena cijena na tržištu i prelaska na euro primorani smo korigirati cijenu *Radosne vijesti* u Hrvatskoj. Od siječnja 2023. godine godišnja pretplata iznosit će 15 €, a cijena jednog primjerka 1,5 €. Cijena *Radosne vijesti* u Bosni i Hercegovini ostaje ista.
- Čitanjem i kupnjom *Radosne vijesti* pomaže se našim misionarima i misionarkama. Želite li se pretplatiti i misijski list primati na kućnu adresu, javite nam se!

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u RH
Ksaverska cesta 12 a, 10 000 Zagreb
Tel.: +385 (0) 1 56 35 055
E-adresa: missio.croatia@misije.hr
www.misije.hr
facebook.com/missioHR

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u BiH
Kaptol 32, 71 000 Sarajevo
Tel.: +387 (0) 33 66 78 89
E-adresa: missio.bih@bih.net.ba
www.missio.ba
facebook.com/missioBiH

Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela u RH uplatu možete izvršiti i pomoću prikazanog koda koristeći aplikaciju mobilnog bankarstva. Skeniranjem ovog koda aplikacija će automatski učitati podatke potrebne za uplatu, ali iznos i svrhu uplate možete i samostalno promijeniti.